

PROGRAMUL DE DEZVOLTARE LOCALĂ

Candidat independent

RODICA BACIU

Târgu Mureș – Martie 2024

Introducere

Stimate cetățean al orașului Târgu Mureș, acest document a fost întocmit pentru a prezenta succint principalele proiecte pe care eu, Rodica Baci, Candidat Independent la funcția de Primar al orașului Târgu Mureș, ți le propun.

Consider că este o formă de respect și normalitate să pun la dispoziția publicului larg aceste proiecte iar în data de 9 iunie 2024 votul să se bazeze pe analiza proiectelor și pe capacitatea candidatului de a duce la bun sfârșit aceste proiecte.

Modul în care s-a făcut politică în ultimii 30 de ani a făcut ca încrederea în politicieni să scadă foarte tare iar astăzi orice promisiune pare lipsită de conținut. Poate, din acest motiv, nu am văzut încă, nici un candidat să propună un program clar, coerent, care să cuprindă proiectele pe care intenționează să le implementeze iar cetățenii să poată urmări progresul acestor proiecte.

Cred că problemele orașului nostru se datorează lipsei de viziune pe termen lung și a incapacității de a anticipa și a interveni la timp. Cel mai bun exemplu este creșterea numărului de mașini. Oricine s-ar fi uitat pe o statistică ar fi observat că numărul de mașini din oraș urmează să crească și s-ar fi apucat de construcția podului peste râul Mureș în loc să investească în concerte sau stadioane care nu aduc nici un plus de valoare.

Sunt deschisă oricărei propuneri argumentate și aștept să îmbogățim împreună acest program și să adăugăm noi secțiuni și proiecte care să conducă orașul Târgu Mureș la **PERFORMANȚĂ!**

I Administrație pentru toți cetățenii

1. Program anual de asfaltare și refacere a infrastructurii rutiere

Gropile din asfalt îngreunează circulația din oraș și cresc costul cu reparațiile autovehiculelor! Cetățenii au nevoie să circule în siguranță și nu să cheltuie mulți bani pe telescoape și arcuri la mașini.

Ce facem pentru asta?

Începem prin a **înlocui straturile de uzură din asfalt** pentru ca șoferii să poată fi atenți la ceilalți participanți la trafic, nu la gropile din asfalt.

Facem un plan multianual de asfaltare și ne ținem de el! **Lucrările se vor face și pe timp de noapte**, cum se întâmplă în alte orașe, pentru a nu îngreuna traficul.

Acolo unde se cere, se vor înlocui bordurile și se vor realiza **rampe de acces** facil **pentru cărucioare și scaune cu rotile**.

Alături de experții în trafic și pe baza unui studiu amănunțit se vor schimba unele sensuri de circulație, accesul în zonele de școli, se vor reconfigura anumite intrări în oraș, iar acolo unde este posibil, deschidem și străzile secundare pentru a mai prelua din numărul mare de mașini, toate acestea pentru a îmbunătăți calitatea traficului din oraș.

De asemenea, ducem la bun sfârșit proiectul podului peste râul Mureș și foarte important, **facem o planificare a orașului pentru următorii 20, 50 și 100 de ani!**

2. Deschiderea a 2 noi parcuri pe o suprafață de minim 10 hectare

Ce facem în timpul liber? Unde ieșim cu copiii și nepoții pentru o gură de aer proaspăt?

Din păcate nu avem prea multe opțiuni, parcurile din cartiere, relativ mici și Platoul Cornești sunt singurele oferte disponibile. Orașul s-a dezvoltat către periferii iar lipsa viziunii pe termen lung nu a făcut loc pentru parcuri noi!

Planul meu, în calitate de primar este să dezvoltăm un parteneriat cu comunele din jurul orașului, din zona metropolitană și să identificăm suprafețele de teren necesare **amenajării de noi parcuri de promenadă și petrecerea timpului liber pentru toți cetățenii**.

Este nevoie urgentă să pornim **două proiecte noi pentru parcuri de recreere cu suprafețe mari de 5-10 Hectare fiecare**.

3. Parcări publice în zonele de interes

A ajuns și Târgu Mureș ca Viena sau marile orașe aglomerate, dar doar din punct de vedere al parcărilor!

De multe ori preferi să iei taxi decât să ai nevoie de un loc de parcare, mai ales în zona centrală, iar în zona Gh. Doja, proaspăt modernizată, au mai dispărut din locurile de parcare, care oricum erau puține și înainte.

E inadmisibil să nu ne gândim la propriii cetățeni sau să avem pretenții de oraș turistic atâta timp cât în zilele de sărbătoare, la Platou se parchează până pe strada Verii și alte străduțe din zonă.

Primăria va dezvolta un **proiect multianual de construcție de parcări în zonele cele mai de interes**, care să permită cetățenilor și celor care ne vizitează orașul să se bucure de atracțiile turistice, de evenimentele culturale și să ajungă ușor la spitalele din oraș.

Parcărilor sunt o provocare pe care trebuie să o depășim dacă dorim să devenim orașul modern și accesibil pe care ni-l dorim.

4. Îmbunătățirea calității transportului în comun

Așteptăm în stațiile de autobuz, dar niciodată nu știm la ce oră va sosi următorul autobuz! Răbdarea ne este pusă la încercare și sincer, nu poți să te bazezi că ajungi la ora care vrei.

Asta face ca mulți târgumureșeni să aleagă să circule cu mașina prin oraș.

Dacă vrem transport în comun atunci el trebuie să fie rapid, sigur, convenabil și să știm exact când o să ajungă autobuzul la destinație.

Să nu credeți că doar Târgu Mureș se confruntă cu această problemă, dar o vom rezolva prin:

- **dezvoltarea unei aplicații pe telefon prin care poți urmări în timp real autobuzul**, să îți dea un timp estimat până la destinație și traseul autobuzului. Asta o să ajute și cetățenii dar și turiștii.

- mai adăugăm **stații acolo unde este nevoie**;

- unde ne permit străzile, facem **benzi speciale pentru autobuz**;

- **curățenie și supraveghere video permanentă. Atât în stații cât și în interiorul autobuzelor.**

Un singur autobuz elimină până la 35 de mașini de pe stradă așadar este ușor de înțeles de ce îmi doresc să investim în transportul în comun.

5. Educație pentru sănătate și nutriție

Primăria Târgu Mureș alături de școlile din oraș va aplica un pachet de măsuri și va sprijini financiar programe adresate copiilor cu privire la nutriție și educație pentru sănătate. Aceste programe sunt destinate schimbării obiceiurilor alimentare ale copiilor, accesibilizarea mâncării sănătoase în interiorul școlilor (parteneriat cu asociațiile de producători locali) și construcția de cantine școlare unde să se poată servi o masă adecvată la ore regulate, în condiții de igienă și confort.

De asemenea, alături de ONG-urile relevante se vor crea programe de educație în domeniul igienei, sănătății și împotriva consumului de droguri în special pentru adolescenți.

Suntem responsabili pentru obiceiurile pe care le transmitem copiilor noștri!

6. Programe sociale integrate

Când vrei să ajuți un om se spune să nu-i dai doar un pește ci să-i cumperi și o undiță...

Schimbăm modul în care se face asistența socială în Târgu Mureș.

Nu putem face programe sociale pentru cei defavorizați fără educație și fără crearea posibilității de a găsi locuri de muncă.

Din păcate, pentru mult prea multă vreme, programele sociale au fost de fapt subvenționarea directă a familiilor în nevoie care a condus la lipsa motivării acestora de a depăși situația.

Omul este o ființă complexă și ca urmare schimbarea unor obiceiuri înseamnă o intervenție complexă. Soluții există!

Colegiul Național al Asistenților Sociali și multe ONG-uri dețin experiența, expertiza și modelele de bune practici care ne-ar permite să facem intervențiile necesare în Târgu Mureș. Primăria va intra în parteneriat cu aceștia pentru a aplica un set complex de măsuri.

7. Programe de screening

Există finanțare europeană pentru dezvoltarea programelor de screening pe diferite afecțiuni medicale iar rolul Primăriei Târgu Mureș este să facă lobby pentru ca aceste programe să se deruleze și pe raza teritorială a orașului. Sănătatea oamenilor înseamnă sănătatea comunității iar tradiția medicală și infrastructura de care beneficiază orașul îl fac un candidat ideal pentru aceste programe.

Având o situație clară a stării de sănătate vom putea interveni și la cauzele care duc la îmbolnăvire.

8. Susținerea sportului de masă

Sportul este o activitate care contribuie la sănătatea fizică și psihică a copiilor și îi pregătește pentru viață întrucât promovează respectarea regulilor, perseverența, competiția și meritocrația.

Primăria Târgu Mureș va sprijini prin dezvoltarea de infrastructură și alocarea de fonduri pentru competițiile sportive în sporturile de masă.

II.Administrație transparentă, modernă și eficientă prin digitalizare:

9.Proceduri clare si evaluarea periodică a serviciilor Primăriei

Primăria va oferi servicii de înaltă calitate si va elimina termenele lungi de așteptare prin introducerea unui sistem clar de proceduri administrative și criterii de evaluare pentru toate serviciile primăriei în baza cărora acestea să fie eficientizate.

Experiența de peste 30 de ani în domeniul antreprenorialului, cei peste 1000 de angajați și gestionarea unui buget similar cu cel al orașului Târgu Mureș, m-au învățat că organizarea este cheia eficienței.

Fiecare om trebuie să știe ce are de făcut, să fie motivat să lucreze și să știe că există un control asupra activității pe care o prestează. Dacă vom acționa așa, cetățenii care vor apela la serviciile primăriei se vor simți respectați, agenții economici vor vedea în primăria Târgu Mureș un partener, iar **problemele care vor apărea, vor avea un răspuns rapid, eficient și economicos.**

10. Digitalizarea tuturor proceselor din primărie

Aducem performanța în Primărie prin digitalizare.

Acesta a fost unul dintre secretele grupului de firme MATEROM care folosește instrumente digitale pentru majoritatea proceselor interne încă din 2006. Deci am o experiență bogată în digitalizarea proceselor și sunt convinsă că toate procesele interne din primărie, care se pot digitaliza, se vor transfera în format electronic, astfel scutim timp, bani și eroare umană atunci când folosim instrumente digitale performante.

Acest lucru ne permite și să **monitorizăm constant ce, cum, de ce și cât se lucrează.**

În acest proiect se include și schimbarea web-site-ului Primăriei care este foarte vechi și neprietenos.

11. Informarea și consultarea cetățenilor.

Cetățenii trebuie să devină parteneri cu primăria în deciziile cu impact asupra vieții lor iar acest lucru se poate face prin consultare publică extinsă înaintea deciziei finale. Websiteul primăriei va deveni un portal unde propunerile vor putea fi văzute, votate și dezbătute.

De asemenea, Primăria va pune pe portalul propriu, la dispoziția turiștilor, vizitatorilor și potențialilor investitori, informații relevante. Facem din primăria Târgu Mureș o administrație model în domeniul transparenței și deschiderii către oportunități.

12. Dezvoltarea unui mediu de afaceri prietenos

Rolul primăriei este de a se asigura că toate sistemele funcționează optim, că legea se respectă pentru toți jucătorii economici și că facilitează dezvoltarea economică. Primăria Târgu Mureș va asigura prin portalul propriu atragerea de investitori străini și va sprijini toate inițiativele economice mici, medii și mari care aduc plus valoare comunității.

Concret ce putem face?

- Acordarea de **sprijin pentru tinerii antreprenori** in cadrul unui program de susținere a start-up-urilor;
- Stăm **la dispoziția companiilor din oraș** pentru eliberarea oricăror documente le sunt necesare – autorizații de construcție, certificate de urbanism, adeverințe în cel mai scurt timp posibil;
- **Promovam producătorii locali** în cadrul unor evenimente naționale și internaționale;
- **Atragem investitori** care să deschidă noi fabrici, centre logistice, centre de cercetare în zonă.

13. Lucrări publice de calitate

Îmi doresc lucrări publice de calitate iar acest lucru începe de la licitații corecte cu caiete de sarcini clare și gândite bine de către experții din primărie.

În vederea lansării în licitație publică, toate proiectele municipale trebuie să demonstreze că au fost planificate conform standardelor de bună practică, cu termene de finalizare realiste și că vor genera beneficii durabile pentru comunitate și sectorul economic. Contractorii vor fi supuși unor clauze de răspundere, legate de calitatea execuției și de perioadele de operare a investițiilor.

În timpul execuției, scoatem funcționarii publici din birouri și îi trimitem să urmărească permanent stadiul lucrărilor și ne vom asigura ca s-au respectat toate cerințele caietului de sarcini.

14. Inițiative ale cetățenilor

Problemele sunt cel mai bine cunoscute de către cetățenii care se confruntă zilnic cu ele. În acest sens îmi doresc o linie bugetară specială în care cetățenii din fiecare cartier pot propune soluțiile care le consideră ei cele mai potrivite. Poate fi vorba de mobilierul urban, de elemente de protecție la spații de joacă etc. După alocarea fondurilor, mergem înapoi la cetățeni și împreună cu ei alegem elementele pe care ei le doresc. Primăria și cetățenii devin parteneri în comunitate.

15. Spațiul urban pentru cetățeni

Nu putem avea proiecte pe termen lung dacă lucrăm pompieristic și rezolvăm doar urgențe și problemele care apar zilnic.

Avem nevoie de Planificare urbană inteligentă a municipiului Târgu Mureș pe termen scurt, mediu, lung și foarte lung.

Multe dintre problemele din oraș se datorează unei lipse de planificare care să țină cont de modul în care se dezvoltă orașul.

În calitate de primar, alături de echipe de experți, voi elabora un plan de gestionare pe termen scurt, un plan pe termen mediu, lung și pe termen foarte lung. Acest plan va include și un **Plan Urbanistic General cu perspectivă pe termen foarte lung** în care să **prevedem viitoarele bulevarde, străzi, parcuri, școli, etc.**

Să știți că orașul, a beneficiat în anii 70', de o planificare pe termen lung a străzilor, bulevardelor, a zonelor industriale, a zonelor de case, a principalelor instituții etc. planificare care a răspuns nevoilor perioadei istorice respective.

Astăzi suntem în situația de a nu avea nici un plan iar **atunci când nu știi unde te îndrepti, te îndrepti spre dezastru!**

16. Trafic inteligent

Vom atrage la Târgu Mureș experți naționali și internaționali în gestionarea traficului care să găsească soluții inteligente de reconfigurare a principalelor căi de circulație și să conducă la o fluidizare mai bună a traficului din oraș. Unele soluții pot implica utilizarea semaforizării inteligente iar în alte cazuri soluții simple așa cum sunt schimbarea accesului pe anumite străzi, degajarea mai rapidă a unor zone ce se blochează și restricționarea unor categorii de mașini etc.

Acest mix de măsuri face parte din strategia Primăriei de a reduce timpul de așteptare în trafic și creșterea calității vieții.

17. Consiliul experților

Primăria și comunitatea trebuie să beneficieze de cunoștințele fiecărui cetățean, cu atât mai mult de aceia dintre noi care sunt experți în domeniile lor. Este de la sine înțeles că nu fiecare expert își dorește să devină consilier local sau să se angajeze la primărie dar el poate avea un impact extraordinar în oraș prin implicarea în Consiliul Voluntar al Experților care îndrumă și consiliază primarul și administrația.

Pentru deciziile în domeniul medical ne vom baza pe experții în medicină, în domeniul cultural pe oamenii de cultură ș.a.m.d.

III Oraș verde și curat

18. Program anual de refacere, extindere și întreținere spații verzi

Vedem tot felul de imagini cu iarbă netunsă și uneori ne e teamă să nu bată vântul tare și să cadă pe noi vreun copac bătrân și uscat.

Nu, nu e bine așa, nu asta înseamnă oraș verde.

Spațiile verzi sunt adevărate comori pentru oraș pentru că oferă o stare de bine, de relaxare, ne ajută să ne recăpătăm energia, asigură umbra necesară pe timpul verii și reduc poluarea aerului.

De aceea trebuie să avem grija de ele, accentul trebuie pus pe creșterea biodiversității în oraș, prin aplicarea unor tratamente de refacere și extindere a spațiilor verzi.

Se urmărește realizarea de schimburi de bune practici cu orașe din Europa care deja reduc spațiile publice acoperite de gazon arid și introduc biodiversitatea. Aceste acțiuni se vor întreprinde de către primărie în parteneriat cu diferite ONG-uri din comunitate și din Europa care vor asigura curățenia, utilizarea adecvată și educația cetățenilor cu privire la acest spațiu.

Exemple inovatoare se regăsesc în întreaga Uniune Europeană, trebuie doar să le identificăm pe cele care ni se potrivesc nouă.

19. Monitorizarea parametrilor de poluare în mod sistematic

Cu ajutorul instrumentelor de măsurare modernă a calității aerului, apei și zgomotului vom putea observa care sunt sursele principale de poluare din oraș și care sunt riscurile la care ne expunem. Pe baza acestor măsurători vom putea dezvolta politici publice bine argumentate care să țină cont de factorii sociale și economici.

Împreună cu o serie de școli partenere se va începe un proiect de monitorizare a parametrilor de poluare din interiorul sălilor de clasă, cu informarea automată a tuturor părților interesate (elevi, profesori, părinți).

Aceste informații vor fi făcute publice pe portalul primăriei astfel încât orice cetățean să știe în orice moment care este situația reală.

20. Creșterea eficienței iluminatului public

Iluminatul public este unul dintre cei mai mari consumatori de energie iar în acest sens Primăria va asigura înlocuirea corpurilor de iluminat ineficiente energetic, din oraș, fie prin finanțare europeană sau norvegiană fie de la bugetul local printr-un program

multianual de finanțare care să asigure atât iluminatul potrivit și uniform cât și o economie la bugetul local, pe termen lung.

De asemenea se va extinde rețeaua de iluminat public pe străzile neiluminate sau iluminate insuficient.

Iluminatul public este o prioritate pentru că este un factor ce ține de siguranța cetățenilor pe timp de noapte și de aspectul modern al oricărei comunități.

Se va implementa și sistemul inteligent de monitorizare a activității pe timp de noapte astfel încât în zonele fără activitate să poată fi redusă intensitatea iluminatului.

21. Susținerea inițiativelor publice și private ale asociațiilor de proprietari privind utilizarea tehnologiilor verzi

Primăria va susține prin expertiză și prin facilitarea autorizațiilor de amplasare a panourilor fotovoltaice și a centralelor eoliene orizontale în zonele de blocuri și în cartiere de case, care să conducă la o economie a energiei electrice și reducerea dependenței de rețeaua electrică.

Sistemele de producere a energiei vor fi amplasate și pe clădirile aflate în administrația Primăriei (sedii secundare, clădiri de școală etc.

De asemenea Primăria va introduce un sistem de monitorizare de la distanță a consumului în instituțiile din subordine pentru a putea lua măsuri de economie și eficientizare.

22. Regândirea sistemului de colectare a deșeurilor

Orașul Târgu Mureș a devenit din orașul florilor, orașul gunoaielor. Acest nume nu ne face cinste.

Deșeurile sunt o problemă majoră a orașului Târgu Mureș, am văzut luni de zile zăcând mormane de gunoi pe străzi, șobolani și au fost multe conflicte pe baza acestor servicii care au lăsat de dorit. Eu cred că printr-o implementare fermă a măsurilor administrative ce conduc la o bună organizare, colectarea gunoaielor se poate rezolva.

Nu suntem singurul oraș care s-a confruntat cu problema gunoaielor. Hai să vedem ce a făcut Brașov, Cluj sau Bistrița și de ce acolo nu există această problemă!

Iau în considerare inclusiv înființarea unui serviciu propriu în structura primăriei de colectare a deșeurilor.

În parteneriat cu asociațiile de proprietari se va crea un sistem de recompensă a cartierelor care aleg să respecte reglementările în materie de colectare selectivă.

Gestionarea gunoaielor și curățenia sunt prioritare pentru mine!

23. Revitalizare spații verzi din jurul blocurilor

Am locuit la bloc aproape 30 de ani, în cartierul Tudor. Pentru cei ce locuiesc la bloc, spațiile verzi sunt foarte importante, nu e totuna ce privești ai din geam sau cum arată zona verde din jurul blocului.

În zonele cu iarbă netunsă se adună insecte, gunoaie și toate acestea ne afectează sănătatea.

Primăria împreună cu asociațiile de proprietari vor stabili un calendar de curățare a spațiilor verzi din jurul blocurilor.

Asociațiile de proprietari vor intra și într-un concurs de curățenie generală, în care vor fi premiate cele mai conștiincioase.

Facem din Târgu Mureș un oraș curat și civilizat.

24. Artă stradală

Arta stradală cu gust sub forma instalațiilor de artă, a muralelor și a grupurilor statuare reprezintă o formă de celebrare a culturii locale dar și a artiștilor locali.

Cu sprijin din partea unei comisii locale formate din experți în amenajarea spațiului urban se vor promova și subvenționa manifestările artistice stradale. În spațiile publice, în stațiile de autobuz și în zone populare se vor expune constant lucrări ale artiștilor locali pentru a crea o mai bună legătură între artiști și comunitate.

Târgu Mureș este un oraș cultural, este un oraș creativ, este un oraș al frumosului iar acest lucru trebuie să se regăsească manifestat peste tot.

25. Transformarea malurilor râului

În prezent nu se pune accent și nu se utilizează o resursă importantă a orașului și anume malurile râului.

După modelul altor orașe precum Cluj se vor amenaja pe anumite tronsoane ale râului, ca urmare a dezbaterilor publice, diferite zone de socializare pe lângă râu.

Spațiile noi create vor fi zone de belvedere, platouri cu funcțiuni de petrecere a timpului liber, teatru în aer liber etc.

IV Smart city

26. Spații de joacă smart și sigure pentru fiecare cartier

Hai să vorbim de spațiile de joacă pentru copii.

Multe dintre aceste spații nu au avut în vedere aproape deloc utilizatorii. Când spun utilizatori nu mă refer doar la copii. Dacă ne gândim bine, aceste spații sunt de fapt locuri de întâlnire pentru bunici, pentru mame și copii.

În primul rând, multe spații de joacă sunt murdare și au mobilier de plastic de cea mai slabă calitate.

Un spațiu de joacă modern, smart și sigur ar trebui să se integreze în specificul local, **să utilizeze materiale naturale precum lemnul** și eventual să aplice principiile Montessori care să ajute copii să deprindă și abilități de viață.

Bineînțeles, trebuie să dezvoltăm zone în care aparținătorii copiilor să poată socializa, **tinerii de gimnaziu să găsească aici mese de tenis, aparate pentru exerciții fizice și chiar mini baschet.**

Regândind în acest fel, dezvoltăm un spațiu utilizat de mai multe categorii sociale – copii, părinți și bunici și încurajăm crearea unui spirit de comunitate în Târgu Mureș.

Îmi propun să le amenajăm cum se cuvine și să mă întâlnesc cu cetățenii de diferite vârste în astfel de locuri de joacă și socializare.

27. Centrul de Inovare - Politici publice clare și coerente

Administrația publică trebuie să devină coerentă și predictibilă iar măsurile luate să se bazeze pe date clare, științifice. Se va înființa pe lângă primărie un Centru de Inovare după modelul orașului Cluj. Primăria va atrage un număr semnificativ de experți în domeniile tehnice și în științe sociale și va realiza în mod constant o evaluare a condițiilor politice, economice, sociale și tehnologice. Psihologii și sociologii atrași vor avea menirea de a da o înțelegere profundă a comunității și de a gândi alături de conducerea primăriei măsurile cele mai potrivite și abordările cele mai corecte care să conducă la unitate și respect pentru fiecare cetățean din Târgu Mureș. Se vor realiza analize și proiecții în domeniul social și astfel se vor putea anticipa fenomenele sociale și lua măsuri din timp. Devenim proactivi și nu doar simpli reacționari la ceea ce se întâmplă în oraș.

Experții în domeniile tehnice, ingineri, IT-ști, vor folosi datele colectate în cadrul Centrului de Inovare pentru a propune soluții pe termen mediu și lung iar orașul Târgu Mureș să se afle mereu în fruntea dezvoltării.

28. Planificarea de noi creșe și grădinițe în municipiul Târgu Mureș

Încă întâlnesc adesea părinți care „nu prind” loc la creșă sau la grădiniță, nu toți își permit o bonă și nu toți au o bunică care să aibă grijă de cei mai mici. Este nevoie să fie locuri pentru toți copiii.

Mă voi preocupa ca pe cât posibil să fie create clase suplimentare în zonele unde locuiesc copii, să nu fie nevoiți părinții să traverseze orașul ca să ducă copilul la creșă sau la grădiniță.

Avem o problemă cu numărul de copii și tineri în oraș și este foarte important ca viitorii părinți să știe că Primăria face tot ce ține de ea pentru a asigura condițiile necesare pentru ei. Dacă vrem să întoarcem trendul de scădere demografică, trebuie să ne ocupăm de toate aspectele ce țin de primărie.

Vom cumpăra imobile disponibile și printr-un program multianual ne ocupăm să le convertim în noi creșe și grădinițe.

29. Fondul local de antreprenoriat și inovare

Cum implicăm antreprenorii și mediul academic în dezvoltarea orașului?

Un parteneriat între Primărie și actorii locali din mediul academic, privat și ONG va dezvolta un **program de incubare pentru idei inovatoare**, dedicat **tinerilor cu vârste între 16 și 30 de ani** care locuiesc sau studiază în Târgu Mureș.

Prin parteneriat se vor pune la dispoziția tinerilor granturi de până la 100.000 euro, expunere la diverse companii, sesiuni de training, mentorat personalizat și suport pentru deschidere de noi afaceri inovatoare.

Programul multianual va furniza suportul necesar pentru scalarea afacerilor iar în timp, dezvoltarea unui mediu antreprenorial local dinamic și inovator.

Tinerii care găsesc oportunități de a se dezvolta pe plan local, nu vor alege să plece din oraș.

30. Finanțare nerambursabilă pentru proiecte locale

În urmă cu 20 de ani am înființat fundația MATER care se implică în programe de educație pentru igienă, consiliere, ajutorarea celor săraci, cursuri și activități pentru copii.

În mediul ONG am întâlnit oameni foarte motivați, care fac ceea ce fac, din inimă, din pasiune și din convingerea că ceea ce fac duce la o schimbare în bine!

De cele mai multe ori, cetățenii și ONG-urile cunosc cel mai bine problemele cu care se confruntă și trebuie să le dăm ocazia să se implice în rezolvarea lor.

Vom acorda, pe bază de proiect, finanțări nerambursabile către ONG-urile locale dar schimbăm modul de evaluare. Nu vrem doar hârtii goale, vrem să vedem că proiectele finanțate au un impact real în comunitate.

V Educația pe primul loc

31. Reabilitare, modernizare și dotare infrastructura școlară

E de mare folos să dăm importanță educației pentru că acolo unde au fost școli, societățile s-au dezvoltat puternic.

Aici în Târgu-Mureș avem bazele unui sistem de educație relevantă și care să contribuie la dezvoltarea orașului printr-o generație bine pregătită.

Cu sprijin financiar de la Uniunea Europeană și de la Guvernul României dar și de la bugetul local se va intra într-un amplu program de reabilitare, modernizare și dotare a tuturor unităților de învățământ de pe raza teritorială a orașului. Dotarea constă în achiziția de echipamente și tehnică modernă pentru dotarea sălilor de clasă, pentru dotarea laboratoarelor, achiziție de materiale didactice moderne.

Spațiile de joacă și recreere vor utiliza materiale naturale aplicând o parte dintre principiile Montessori, se va pune accent pe dezvoltarea gândirii critice și independente și pe responsabilitate individuală.

Se va iniția un program de construcție a cantinelor școlare unde elevii să aibă acces la mâncare sănătoasă și timp suficient pentru servirea mesei.

Dacă investim în condiții bune pentru educație atunci transmitem un mesaj clar cum că ne dorim o generație de tineri sănătoși, creativi, cu gândire critică și responsabilă.

32. Programe de consiliere și mentorat pentru elevi

Elevii începând cu terminarea gimnaziului trebuie responsabilizați și conștientizați cu privire la continuarea studiilor și pregătirea pentru viața profesională. Deciziile cu privire la liceu sunt foarte importante pentru că deja configurează viața profesională.

Alături de mediul ONG, academic și mediul privat se vor organiza sesiuni de consiliere și mentorat pentru elevi, se vor aplica teste de personalitate și de măsurare a cunoștințelor pentru a ajuta elevii și părinții acestora să ia decizii informate și corecte.

Se vor organiza și activități de responsabilizare pentru elevi și programe menite să îi sprijine.

Cu acordul unor unități de învățământ se vor aplica proiecte pilot, experimentale, întâlnite în țările nordice. Un exemplu ar putea fi învățarea responsabilității curățeniei prin renunțarea pentru o perioadă la servicii de curățenie în unitatea școlară iar responsabilitatea va reveni prin rotație fiecărei clase de elevi.

33. Susținerea programelor STEM pentru elevi

Activitățile extrașcolare din sfera STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) vor fi susținute de către Primărie prin punerea la dispoziția copiilor de spații de întâlnire, susținerea proiectelor punctuale așa cum sunt cluburile de robotică și achiziția de echipamente necesare învățării.

De asemenea se vor oferi granturi pentru acoperirea costurilor cu profesorii și invitații străini pentru schimburile de bune practici.

Primăria va susține și organizarea de competiții regionale în oraș.

34. Programe de reținere a studenților străini în Târgu Mureș

Suntem un centru universitar și aceasta este o mare oportunitate, 3 sau 4 ani cât studenții din alte zone sunt aici cu noi, avem tot timpul să-i convingem să devină târgumureșeni.

Orice student care alege Târgu Mureș ca destinație de învățământ trebuie să se simtă bine primit de către comunitate, să găsească rapid oportunități pe piața muncii, soluții de locuire și orice alte facilități.

Prin construcția de spații de cazare tip cămin și apartamente destinate tinerelor familii se va promova reținerea în oraș a studenților, la terminarea studiilor.

Dezvoltăm în cadrul primăriei un compartiment care să ofere sprijin suplimentar pentru studenții străini, care să îi îndrume și să îi ajute să înțeleagă rapid oportunitățile existente în orașul nostru.

Se va pune accent și pe organizarea de evenimente destinate studenților care să le permită să se cunoască și să formeze legături cu alți cetățeni ai orașului.

35. Programe de formare pentru profesori de gimnaziu și liceu

Educația se bazează pe capacitatea profesorilor de a transmite corect informația iar din acest punct de vedere Primăria va oferi oportunități de formare prin organizarea pe bază de grant a programelor de formare adresate profesorilor de gimnaziu și liceu. Pentru a putea dezvolta o gândire creativă și critică este nevoie ca în primul rând profesorii să fie dotați cu aceste abilități.

Domeniile de intervenție vor consta în abilități de utilizare a tehnicii de calcul, a comunicării, a managementului conflictului, a asertivității și a creșterii competențelor în domeniile specifice.

Un număr de aprox. 250 de profesori vor beneficia anual de astfel de sesiuni de formare.

36. Granturi pentru susținerea publicării în reviste de specialitate pentru studenții și profesorii din sistemul universitar

Pentru a crește prestigiul mediului academic din Târgu Mureș este important să alocăm resurse pentru ca studenții și profesorii meritoși să poată avea acces în revistele internaționale de specialitate și să publice articole relevante. Pe măsură ce aceste articole vor deveni mai cunoscute și vor fi citate mai des, aducem un beneficiu direct orașului prin recunoașterea lui în plan internațional ca fiind un centru de dezvoltare și cunoaștere.

Această susținere va lua forma granturilor locale pentru cercetare – dezvoltare academică.

37. Sprijin pentru organizarea de conferințe în domeniul educației la Târgu Mureș

Primăria își dă tot concursul pentru organizarea de evenimente în domeniul educației, pe toate palierele pentru a atrage cele mai strălucite minți din România și din Europa în domeniul educației. Se vor oferi spații pentru organizare și o parte din infrastructura logistică necesară organizării.

Proiectul este unul pe termen lung și presupune un parteneriat cu unitățile de învățământ și mediul ONG.

38. Internaționalizarea învățământului universitar din Târgu Mureș

Primăria prin parteneriat cu mediul academic local va derula un program de promovare a învățământului în plan național și internațional pentru atragerea tinerilor studenți care să aleagă ca destinație de dezvoltare a competențelor, orașul Târgu Mureș.

Târgu Mureș este dintre puținele centre universitare care a reușit să obțină o scădere a populației pe termen lung chiar dacă are potențialul cel mai ridicat în domeniul învățământului medical și farmaceutic.

Prin acest program dorim să redăm strălucirea învățământului superior din Târgu Mureș și este parte dintr-o viziune mai largă de dezvoltare a orașului.

VI Târgu Mureș, reper în domeniul medical

39. Parc Tehnologic și Industrial

Clujul a crescut așa tare datorită industriei IT. Acesta este avantajul competitiv al Clujului.

Al orașului Târgu Mureș, avantajul competitiv este domeniul medical. Încă avem acest avantaj dar dacă nu acționăm, o să îl pierdem în favoarea altor orașe din jur.

Orașul Târgu Mureș trebuie să beneficieze de un parc tehnologic și centru de afaceri, care să atragă un număr mare de firme din domeniul medical și farmaceutic atât de pe plan local cât și din țară și străinătate. Expertiza acumulată în mediul academic oferă resursa umană necesară pentru un astfel de parc iar infrastructura deja existentă face transferul de know-how mult mai ușor.

Târgu Mureș poate deveni un jucător strategic în asigurarea rezilienței medicale la nivel național prin producția de medicamente și dispozitive medicale.

40. Promovarea turismului medical

Avem o mulțime de specialiști în domeniul medical, care lucrează în clinicile de stat sau particulare. Acești cetățeni sunt o mare bogăție și trebuie puși în valoare.

Turismul medical pentru realizarea diferitelor proceduri medicale este un fenomen care a luat amploare în ultimele decenii iar țări precum Turcia au făcut din acest domeniu o întreagă industrie foarte benefică pentru economie.

Orașul Târgu Mureș beneficiază de experți în acest domeniu și de infrastructura necesară și este rolul Primăriei să atragă într-un parteneriat factorii de interes și să promoveze acest tip de turism. Orașe precum Cluj au dezvoltat deja acest domeniu dar nu este prea târziu nici pentru orașul nostru să înceapă să se promoveze ca destinație internațională pentru turismul medical.

VII Târgu Mureș, destinație culturală

41. Promovarea regională a evenimentelor culturale locale

Cultura oferă identitate unui oraș dar este și foarte bună pentru economia locală pentru că atrage mulți turiști.

Orașul beneficiază de o istorie bogată a teatrului începând cu anul 1946 dar în special după anul 1962. Teatrul Național Târgu Mureș-Compania Liviu Rebreanu va avea suportul Primăriei pentru achiziția de recuzită, materiale necesare și promovare regională.

Noi știm că aici avem o cultură extraordinară dar este timpul să le spunem și altora despre ceea ce are orașul Târgu Mureș de oferit. Printr-un parteneriat între Primărie, instituțiile de cultură locale și ONG-urile culturale se va realiza o promovare constantă în regiune a evenimentelor culturale organizate în Târgu Mureș.

De asemenea, Filarmonica de Stat Târgu Mureș este un element distinctiv al județului Mureș și poate face avea o componentă centrală în strategia de turism cultural a orașului. Prin intermediul unui parteneriat cu stakeholderii locali se va oferi suport pentru dezvoltarea activității acestor instituții.

42. Târgu Mureș, oraș al florilor

Vă fac o propunere îndrăzneată!

Târgu Mureș, oraș al florilor - această denumire a orașului care evocă multă melancolie este parte din identitatea orașului întrucât oricine vizita orașul găsea o curățenie impecabilă și spații publice încărcate cu flori și natură diversă. Această etichetă poate fi dusă mai departe atât prin prezența abundentă a florilor în toate spațiile publice, dar și prin organizarea anuală, în lunile de vară a unui festival al florilor, eveniment unic la nivel național care să pună accent pe dezvoltarea urbană în armonie cu natura. Festivalul florilor va oferi cetățenilor și turiștilor un spectacol de culori, concerte în aer liber, spectacole de lumini pe clădiri publice, în toate piețele din oraș și manifestări culturale deosebite. Va fi un spectacol de culoare, muzică și arte cu manifestări 24/24 pe perioada de derulare.

43. Regulament urban și coloristic

Prin implicarea unei echipe formate din arhitecți, artiști plastici și ingineri se vor revizui și completa regulamentele urbanistice și coloristice locale pentru a crea zone de dezvoltare unitară din punct de vedere al elementelor arhitecturale și a culorilor folosi. Toate zonele de interes cultural și istoric vor beneficia de aceste regulamente pentru a asigura un aspect unitar al clădirilor și al reclamelor și a evita chiciul.

Va exista un termen rezonabil de conformare din partea proprietarilor din aceste zone. Regulamentele se vor aplica și intervențiilor realizate de către Primărie pentru a da un aspect civilizată întregului spațiu.

44. Târgul anual al artelor plastice

Se va organiza un târg anual al artelor plastice unde vor fi invitați să participe artiști naționali și internaționali din România și Europa. Expozițiile vor fi marcate și completate de alte evenimente culturale conexe precum concerte de muzică, dans, lansări de carte etc.

Târgul se va desfășura în mai multe locații importante din oraș, în paralel, pentru a permite cetățenilor și turiștilor să descopere cât mai mult din istoria și cultura locală.

45. Centrul de Artă Târgu Mureș

Primăria va investi într-un centru expozițional de mari dimensiuni care să vină în întâmpinarea mediului artistic local, care să permită organizarea permanentă de expoziții de artă și instalații de artă, o zonă de experiment și inovație atât pentru arta clasică cât și modernă și abstractă.

Se va organiza un concurs de proiecte care să propună un centru cu o arhitectură îndrăzneată, care să pună orașul pe harta internațională a artelor plastice.

După modelele de dezvoltare ale unor orașe din Europa precum Bilbao, care a mizat pe cultură și arte ca elemente de dezvoltare a economiei locale, la fel și Târgu Mureș trebuie să facă pași spre integrarea artelor în economia locală.

46. Promovarea producătorilor și artizanilor locali

Primăria, împreună cu producătorii și artizanii locali vor intra într-un parteneriat de care să beneficieze întreaga comunitate.

Pentru a păstra caracterul culturii locale se vor pune la dispoziția artizanilor și a producătorilor mai multe locații din oraș în care aceștia își vor putea pune spre vânzare produsele.

De asemenea aceștia vor fi încurajați prin mentorat și consiliere să atingă publicul național cu produsele lor dar și să dezvolte activitățile pe care le desfășoară prin comerț online. De asemenea, aceștia vor avea prioritate în cadrul tuturor evenimentelor organizate de către primărie.

VIII Târgu Mureș, destinație pentru afaceri inovative.

47. Strategia locală de dezvoltare economică

Primăria va atrage un număr relevant de parteneri din mediul de afaceri, academic, ONG etc., care să scrie o strategie pe termen lung de dezvoltare economică a orașului Târgu Mureș. Orice administrație sănătoasă va face din economie o prioritate pentru a-și asigura dezvoltarea și un trai ridicat pentru cetățenii săi.

Strategia va pune accent pe avantajele existente pe plan local dar și pe trendurile economice regionale și internaționale.

Dezvoltarea economică a orașului trebuie să ia un nou avânt.

48. Centru de calificare și reconversie profesională

Primăria va investi într-un centru de calificare și reconversie profesională unde, pe baza nevoilor identificate pe plan local se vor asigura cursuri teoretice și practice în domeniile cele mai cerute.

Abordarea centrului va fi pe învățare practică și se vor asigura de către municipalitate atât logistica cât și suportul profesorilor. Multe dintre afacerile locale suferă datorită faptului că nu reușesc să găsească personal pregătit sau personalul propriu nu are suficient de multe cunoștințe. Întrucât această problemă este universală se va crea în cadrul centrului o sinergie care să permită calificarea sau reconversia rapidă a muncitorilor.

49. Relații economice internaționale

Primăria va înființa un serviciu propriu care va avea menirea de a stabili contacte și de a organiza misiuni economice în întreaga lume în parteneriat cu agenții economici relevanți pe plan local.

Acest serviciu va furniza informații necesare și pentru partenerii economici care doresc să vină în Târgu Mureș.

Într-o lume atât de dinamică este contraproductiv să stai și să aștepti să vină alții la tine. Trebuie să te înarmezi cu informații și să faci pașii care se cer pentru a deveni cunoscut. Acest departament va facilita schimbul de know-how și bune practici.

50. Internaționalizarea afacerilor locale

Eu cred că în Târgu Mureș avem antreprenori creativi despre care ar trebui să audă cât mai multă lume. Totuși, nu fiecare dintre acești antreprenori au timpul necesar să participe la toate târgurile internaționale așadar, m-am gândit ca primăria să vină în sprijinul lor.

În primul rând îi invităm pe toți care își doresc să vină în parteneriat cu Primăria Târgu Mureș și să își prezinte afacerile. De acolo, înființăm în cadrul primăriei un compartiment care să se ocupe de promovarea acestor afaceri, de pregătirea de materiale și participarea la târguri internaționale tematice.

Cu cât sprijinim mai mult antreprenorii locali, cu atâta vom avea mai multe beneficii, întreaga comunitate.